V

a Ut ex his omnibus colligere materia huius corporis i. digesti
b Omnibus i. similibus ut si plane sunt similia . . .
c prescripte sunt non ex via prima . . .
d vetustis auctoribus
e sanctionem
f sunt omnia nostra . . .
g Cum i. materiam . . .
h Sed his
i Sub eadem
k Vel hoc . . .
l auctoribus
m ius . . .
n prerogativa
o . . . tudine sic
p Respuere

nos omnis celebretur. Iubemus igitur
nobis antiquorum prudentium quibus
conscribendarum interpretandarumque
legum sacratissimi principes prebuerunt
libros ad ius romanum
pertinentes legere et elimare, ut ex
his omnis materia colligatur, nul-
la secundum quod possibile est neque similitu-
dine neque discordia derelicta, sed
ex his hoc colligi quod unum pro omni-
bus sufficiat. Quia autem et alii libros
ad ius pertinentes scripserunt, quorum
scripture a nullis auctoribus recep-
te nec usitate sunt, neque nos eorum
volumina nostram inquietare di-
gnamur sanctionem. Cumque hec materia
summi numinis liberalitate collec-
ta fuerit, oportet eam pulcherrimo
opere extruere et quasi proprium et sanctissimum
templum iustitie consecrare et in libros
l. et certos titulos totum ius di-
gerere tam secundum nostri constitutionum
codicis quam edicti perpetui imitationem
prout hoc vobis commodius esse patuerit
ut nichil extra memoratam consum-
mationem possit esse derelictum, sed his
l. libris totum ius antiquum per
millesimum et cccc pene annum confu-
sum et a nobis purgatum quasi quodam
muro vallatum nichil extra se habeat.
Omnibus auctoribus iuris equa dignita-
te pollentibus et nemini quadam pre-
rogativa servanda, quia non omnes in
omnia sed certi per certa vel meliores vel
deteriores inveniuntur, sed neque ex
multitudine auctorum quod melius et equius
est iudicatote, cum possit unius forsi-
tan et deterioris sententia et multos et ma-
iores in aliqua parte superare. Et ideo ea
que antea in notis Emilii Papi-

niani ex Ulpiano et Paulo nec non
et Marciano adscripta sunt que antea
nullam vim obtinebant propter
honorem splendidissimi Pa-
piniani non statim respuere sed
si quid ex his ad repletionem summi
ingenii Papiniani laboris vel
interpretationem necessarium esse perspexe-
ritis, et hoc ponere legitimum opor-
tet, ut omnes qui relati fuerint in hunc codicem prudentis-
simi viri habeant auctoritatem
tam quasi et eorum studia ex principalibus
constitutionibus profecta et a nostro
divino fuerint ore profusa. Omnia enim
nostra facimus, quia ex nobis
omnibus eis impertietur auctoritas.
Nam qui non subtiliter factum emendat,
laudabilior est eo qui primus invenit.
Hoc etiam studiosum vobis esse volumus
ut si quid in veteribus non bene positum
inveniatis vel aliquid superfluum
vel minus perfectum, supervacua
longitudine semota et quod imperfec-
tum est repleatis et omne opus modera-
tum et quam pulcherrimum ostendatis. Hoc
etiam nichilominus observando ut si ali-
quid in veteribus legibus vel constitutio-
nibus, quas antiqui in suis libris po-
suerunt, non recte scriptum inveni-
atis, et hoc reformetis et ordini moderato
tradatis, ut hoc videatur esse verum
et optimum et quasi ab initio
scriptum quod a vobis electum et ibi positum
fuerit et nemo ex comparatione ve-
teris voluminis quasi vitiosam scrip-
turam arguere audeat. Cum enim
antiqua lege que regia nuncupabatur
omne ius omnisque potestas populi
romani in imperatoriam translata

q Concinere i. distinguere
r Omnia enim nostra . . .
s Subtiliter i. . . .
t Recte . . .
u translatam . . .
x Alias i. non . . .
y Cum repetita sunt . . . i. posita in digesto . . .